

„Világukat a gyerekek éppúgy alakítják, ahogy a világ alakítja őket.

Alison Gopnik

BESZÁMOLÓ

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2016. évi ellátásáról

**„A települési önkormányzat -(...)- gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról – (...) - évente átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.”
1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés**

I. BEVEZETŐ

A gyermekvédelem kialakulásának gyökereit már az őskorban felfedezhetjük.

Az ókorban már megjelentek a tudományok alapjai, és az iskolák, valamint a neveléssel hivatalosan foglalkozó személyek. A radikálisabb változást mégis a középkor hozta.

Az egyház erősödő szerepe, és a kor gyermekszemléletének változása is hozzájárult a közvetlen kapcsolatokon, beszélgetéseken alapuló családi intimitás kialakulásához. A gyermekkor nem volt kiemelt jelentőségű életszakasz. A gyermek és a felnőtt méretbeli különbségét ténylegesen is csupán méretbeli különbségként fogták fel.

Ez a nézet a felvilágosodás korában változott meg, amikor a gyermeket már nem kicsinyített felnőttnek tartották, hanem olyan embernek, aki alapvetően jónak születik, a gyermekkorra jellemző sajátosságokkal.

A gyermekvédelem fejlődése szempontjából a legnagyobb lépést azonban a XIX-XX. századtól kezdve figyelhetjük meg. Ekkor ismerték el a gyerekeket születésüktől fogva megillető jogokat, és elkezdődött ezen jogok érvényesítéséhez szükséges intézményrendszer kialakítása, így a korszak reform- és munkásmozgalmi, a gyermekek védelméről szóló szabályok, nemzetközi szervezetek és gyermekvédő ligák létrehozása.

A gyermekek a társadalom talán legsajátosabb csoportját alkotják. Az egyik legveszélyeztetettebb, legkiszolgáltatottabb réteget képviselik. Ahogy a gyermekvédelem kialakulását áttekintjük, egyértelműen megállapítható, hogy ennek a területnek a szabályozására, fejlesztésére szükség volt, nemzetközi és tagállami szinten egyaránt. Ezt felismerve egymást követték a különböző szervezetek, nemzetközi egyezmények, tagállamok közötti megállapodások, iránymutatások és egyéb jogi eszközök.

A gyermekvédelmet azonban nem helyezhetjük el egyértelműen a jogágak rendszerében. Bár legfontosabb jogforrása természetesen minden országban az adott állam alkotmánya, mégis hatással vannak az alkotmányjog, a polgári jog és a közigazgatási jog szabályai is.

Magyarország gyermekvédelmi törvénye az 1997. évi XXXI. törvény, mely szabályozás megfelel az európai normáknak. A törvény egyik elismert értéke a családcentrikusság, mivel rögzíti a jogszabály, hogy a gyermeknek alapvető joga, hogy saját családjában, családi környezetben nevelkedjen. A másik pozitívuma, hogy a prevencióra helyezi a hangsúlyt. Nemzetközi és hazai vizsgálatok egyaránt azt állapították meg, hogy a megelőzés sokkal olcsóbb és eredményesebb, mint a későbbi válságkezelés.

Orosháza Város Önkormányzata beszámolási kötelezettségének a hivatkozott törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, formai, tartalmi követelményeit pedig a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló, többször módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete szerinti szerkezeti rend határozza meg. A Járási Hivatal gyámhatósági és szabálysértési hatásköreinek gyakorlására vonatkozó adatokat a beszámoló nem tartalmazza, azokról a „Tájékoztató az Orosházi Járási Hivatal 2016. évi tevékenységéről” című napirend kapcsán kap tájékoztatást a képviselő-testület.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2016. január 1. napján Orosháza összlakossága: **29.087** fő volt.

2016. január 1. napján **4.782** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.333 fő leány, és **2.449** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a népesség-nyilvántartás adatai alapján a következőképpen alakult:

2016. január 01.	
0 - 2 év:	661 fő
3 - 5 év:	691 fő
6 - 14 év:	2.355 fő
15- 18 év:	1.075 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

3.1.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 5.800 - 5.800,- Ft/gyermek értékű, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványnak,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A jegyző - kérelem alapján - abban az esetben állapíthatja meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, az

öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének százalékában meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

A 2016. december 31-ei állapot szerint 1.043 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül 70 fő betöltötte a 18. életévét, de a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre.

2016. évben kérelem elutasítására nem került sor.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.1.2. 2016. évben valamennyi tanítási szünetben megszervezésre került a *szünidei gyermekétkeztetés*. Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja, amelynek költségeit az állam finanszírozza.

E kötelező ellátáson túl az önkormányzat további gyermekek, különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára is nyújthat ingyenes szünidei étkeztetést. Az önkormányzat 2016. évben is felvállalta, hogy a szociális előirányzat terhére fedezetet biztosít a 3-18 év közötti, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenes szünidei étkeztetéséhez.

A jogszabály előírásainak megfelelően a jogosult családok és személyek tájékoztatása minden szünidő megkezdése előtt időben megtörtént, mind a saját kezűkhöz címzett levél útján, mind a nevelési, oktatási intézmények révén és a helyben szokásos hirdetési módokon. Az alábbi táblázat a tájékoztatással érintett, jogosultsággal rendelkezők számát mutatja:

Orosházán 2016. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma

gyermek ét- keztetés	hátrányos helyzet fennállása		halmozottan hátrányos helyzet fennállása		rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult	
	gyermekek száma	családok száma	gyermekek száma	családok száma	gyermekek száma	családok száma
tavaszi	210	109	138	63	682	372
nyári	185	104	112	54	634	347
ősz	167	94	112	51	590	322
téli	179	97	136	63	880	301

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak közül hány gyermek számára vették igénybe az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést:

Orosházán 2016. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
tavaszi	298	387
nyári	563	8.983
ősz	232	305
téli	334	823

A szünidei gyermekétkeztetés az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat és az OVÖ Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény együttműködésének eredményeként valósult meg.

3.1.3. Egyszeri természetbeni juttatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, gyermekenként és alkalmanként 5.800,-Ft értékű Erzsébet-utalványban részesültek száma és a felhasznált összeg:

- 2016. augusztus 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 1.043 gyermek, részükre a kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 6.050 eFt volt;

- 2016. november 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 1.029 gyermek, részükre a kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 5.968 eFt volt.

Az Erzsébet-utalványok ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta.

A természetbeni ellátás az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja és a Közgazdasági Iroda Segélypénztára együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a jegyző hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, ha a hátrányos helyzet oka a szülők, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet. Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);
- b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- c) az elégtelen lakáskörülmények;
- d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2016. december 31-i állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 211 gyermek (106 család volt érintett), a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 156 gyermek (71 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az előfordulási gyakoriságuk szerint az alábbi sorrendbe (csökkenő) rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége (171 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (35 fő), elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (5 fő). A halmozottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek együttes előfordulásának gyakorisága: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (85 fő), a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (35 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (3 fő), mindhárom feltétel együttesen jelen van (15 fő).

Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle történik, kivéve a szegregátumban lévő lakást, amelyről e tény hivatalból köztudomású.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítésére

2015. március 1-től a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és helyi végrehajtási rendeletének módosítása következtében a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló segély a „Gyermekek rendkívüli települési támogatása” jogcímen nyújtott támogatás formájában tölti be szerepét. Szabályait a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező

többletkiadások fedezését szolgálja, és képviselő-testületi hatáskörben állapítható meg.

2016. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 739 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen, összesen 4.952 eFt összegben. A támogatást az önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta. 2016. évben kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, akinek e feladata az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósult meg.

Az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek rövid műsoros karácsonyi program keretében ajándékcsomagot kapjanak az önkormányzat képviselő-testületétől, melyet lakóhelyük képviselője adott át. Ily módon 1.036 gyermek kapott csomagot darabonként 3.000,-Ft értékben. Az átadásra közösségi keretek között 10 helyszínen került sor. A családok akadályoztatása esetén a Polgármesteri Hivatal munkatársai az otthonukba vitték a csomagot.

A képviselők karácsonyi csomagosztásának szervezését és lebonyolítását segítették: az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat és az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat, a Gyermek- és Diákönkormányzat delegáltjai, továbbá a Művészeti Iskola tanárai és növendékei.

3.4. Életkezdési támogatás

2016. évtől az önkormányzat életkezdési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. Mértéke gyermekenként 18.000,- Ft, formája természetbeni juttatás: Erzsébet-utalvány. A támogatás átadására először 2016. október hónapban került sor ünnepélyes keretek között, amelyben 92 kisgyermek volt érintett. Költsége 1.656 eFt volt és az önkormányzat a saját forrásai terhére biztosította azt. Az önkormányzati feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Általános Igazgatási Csoportja és a Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által működtetett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt a Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola számára. Speciális étrendet folytató gyermekek részére a SPÉKO (Speciális Ételek Konyhája) konyha nyújt segítséget. A Forrás Református Óvoda részére a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft biztosítja az ételallergiás gyermekek

étkeztetését. Az előző beszámoló óta az Önkormányzat biztosította az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát is, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

2015. évben jelentős változás történt a bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye tekintetében. Az 50 %-os kedvezmény megszűnt, míg 100 %-os kedvezményt vehet igénybe az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő lenyilatkozza a nevelési intézmény felé, hogy a család havi, egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a 89.408,- forintot.

A fenti szabályozás 2016. évben nem változott.

Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.5.1. Kisharang Bölcsőde:

Az intézmény befejező és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az élelmezésvezető által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

2016. évben a bölcsődét látogató 127 gyermekből kedvezményes gyermekétkeztetést 110 fő vett igénybe.

3.5.2. Óvoda:

Az óvodások száma 2016. évben 877 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 83,58 %-a (733 fő) részesült kedvezményes étkeztetésben.

	<i>Városi Önkormány- zat Napközi Otthonos Óvodája</i>	<i>Forrás Református Óvoda</i>	<i>Székács József Evangélikus Óvoda</i>	<i>Eötvös József Katolikus Óvoda</i>	<i>Wesley János Gyógyped. Óvoda</i>
Óvodások száma	524	71	145	76	12
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	460	50	125	69	12
Ellátottak százalékában	87,79 %	70,42 %	86,20 %	90.79 %	100 %

Orosháza városában két **magánóvoda** működött 2016. évben. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	17	32
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	17	0
Ellátottak százalékában	100 %	0 %

3.5.3. Iskola:

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézményében összesen 909 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 392 gyermek (43,12 %) részesült, ebből 221 fő (56,38 %) 100%-os és 171 fő (43,62 %) 50%-os kedvezménnyel étkezhet.

Kedvezményben részesülők száma 2016. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	581	75	106
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézmény	114	78	15
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	214	68	50

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tanulói összlétszáma 766 fő, (melyből 99 fő rendelkezik szakgimnáziumi tanulói jogviszonnyal). Ebből 113 gyermek (14,75 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 2 gyermek (1,77 %/)

50 %-os étkezési támogatásban részesül 111 gyermek (98,23 %)

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiuma tanulói összlétszáma 941 fő, (melyből 244 fő rendelkezik szakgimnáziumi hallgatói jogviszonnyal.) Ebből 56 gyermek (5,95 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 16 gyermek (28,57 %),

50%-os étkezési támogatásban részesül 40 gyermek (71,43 %).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanulói összlétszám: 395 fő, ebből 158 gyermek (40,00 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 % -os étkezési támogatásban részesül: 77 fő (48,74 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 81 fő (51,26 %).

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium általános iskolai tanulói létszáma 337 fő, a gimnázium tanulói létszáma 204 fő, amely összesen 541 fő. Ebből 160 gyermek (29,57 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesül 64 fő (40,00 %),

50%-os étkezési támogatásban részesül 96 fő (60,00 %).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola tanulói összlétszáma 367 fő. Ebből 172 gyermek (46,87 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 116 fő (67,44 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 56 fő (32,56 %).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola tanulói összlétszáma: 148 fő. Ebből 80 fő (54,05%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 44 fő (55 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül 36 fő (45 %).

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

4.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A 2016. január 1-én életbe lépő jogszabályi változások jelentősen érintették az intézmény szakmai munkáját, területi lefedettségét. Két önálló szervezeti egység

került kialakításra *család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve család - és gyermekjóléti központ*, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

Család-és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós,

Család- és gyermekjóléti központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl - probléma esetén - a Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2016-ban Orosházán 6 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Család-és Gyermekjóléti Központ eszményvezető munkatársai helyben elérhetők a lakosság számára. Orosházán, Pusztaföldváron, Gádoroson és Tótkomlóson, az eszményvezetőknek a területi irodákban található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartanak Kardoskút, Csanádapáca, Békéssámson és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozza meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2016-ban Orosházán 4 fő eszményvezető, valamint 3 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermekvédelmi) dolgozott.

A központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	57	9	56	3	125

A Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	56	55
Utcai (lakótelepi) szociális munka	104	
Kórházi szociális munka	42	30
Készenléti szolgálat	19	19
Jogi tanácsadás	67	67
Pszichológiai tanácsadás	286	95
Mediáció	7	2
Családkonzultáció	2	2
Esetkonferencia	37	52
Család-és párterápia	8	5
Konfliktuskezelés	0	0
Fejlesztőpedagógiai ellátás	90	15
Hátralékkezelési tanácsadás	12	12
Egyéb	0	0
Összesen	730	354

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek válás után is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel, továbbá nyugodt, semleges helyen biztosítsák a velük való rendszeres találkozást.

11 család esetében hétköznap délután történt a láthatás, de 6 családnál a bíróság vagy a gyámhivatal döntése értelmében szombaton délelőtt voltak kötelesek a feladat ellátásáról gondoskodni.

Készenléti szolgálat

Készenléti szolgálat feladata a gyermekjóléti szolgálatok nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás.

A mobil telefonszám a nap 24 órájában hívható. A gesztor intézményben tevékenykedő kollégák fogadják a hívásokat és megteszik a szükséges intézkedéseket.

2016. év során 19 esetben érkezett hívás az intézményhez, az ügyfelek elsősorban tájékoztatást, információnyújtást kértek.

Utcai szociális munka

Az a tapasztalat, hogy viszonylag kevés a csellengő fiatalok száma. Jeleit találhatók a város különböző területein fiatalkori csoportosulásoknak, azonban nehéz kiszámítani ott tartózkodásuk idejét, gyakoriságát és okát.

Egyértelműen megállapítható, hogy a lakóteleken és környékükön sok fiatal él, akiknek kevés kikapcsolódási lehetősége van. Fontosnak tartanak olyan közösségi helyiségek kialakítását, amely a késő esti órákban is kulturált szabadidős lehetőséget biztosítana.

Kórházi szociális munka

Célja a szülészeti- nőgyógyászati, valamint a csecsemő és gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.

A kórházi szociális munkát heti egy alkalommal két órában végzik, az időbeosztást rugalmasan kezelték, így a beérkezett jelzésre a hét bármely napján reagáltak. Sikerült jó kapcsolatot kialakítaniuk a fentebb említett kórházi osztályokkal, kölcsönösen tájékoztatták és segítették egymás munkáját.

Család - és Gyermejjóléti Szolgálat

A gyermejjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és személyek ellátása.

A szolgáltatás célja a családok/személyek életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzetük megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.

A szolgáltatás feladata olyan személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Az adósságkezelési szolgáltatás célja, feladata

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is készek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére. Az adósságkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt természetben nyújtott támogatás.

Célja az eladósodott háztartások fizetési képességének helyreállítása, de nem

alkalmas a fizetésektelen háztartások adósságának teljes tehermentesítésére, és a fizetési készséget nem mutató háztartások támogatására.

A Szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességeinek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében tett tevékenységei:

Tájékoztatás: a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjairól. Az intézmény munkatársai szórólapokat készítettek a lehetőségekről, melyeket klienseik rendelkezésére bocsátottak. Orosházán Kormányablak működik, ahol az ügyintézők segítségükre vannak ügyfeleik problémáinak megoldásában. A családsegítő munkatársak naprakész információval rendelkeznek a legújabb ellátási formákról az internet és a továbbképzések jóvoltából, más szociális ellátási formákról, segítő intézményekről (továbbirányítás).

Tanácsadás: az intézmény a tanácsadás módszerével is igyekszik segítséget nyújtani a problémák orvoslásához. Pszichológiai, jogi, életvezetési, mentálhigiénés, gyermeknevelési tanácsadás, pénzügyi tanácsadás igénybevételének lehetőségét tudják felajánlani klienseinknek.

Ügyintézés: több esetben jártak el ügyfeleik érdekében a helyi önkormányzatnál, a MÁK-nál, vagy a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál, és segítettek kérelmek, pályázatok (pl. Hálózat a közösségért) megírásában.

Szociális akciók-természetbeni juttatások: az intézményben lehetőséget biztosítanak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára - indokolt esetben - térítésmentesen biztosítják a telefon, fax, fénymásolás és internet használatot. A Magyarok Kenyere Alapítvány, illetve a Békés Megyei Agrárkamara jóvoltából 1.000 kg liszt és 170 db kenyér kiosztására kerülhetett sor a járás településein élő, szociálisan hátrányos helyzetű családok körében.

Krízisintervenció: a kialakult válsághelyzet azonnali kezelésénél feladatuk, hogy a krízishelyzetben lévőket azonnal fogadják, és számukra- az ügyfélfogadási időn kívül is- segítséget nyújtsunk. Anyagi jellegű probléma esetén - Orosházán - 300.000,- Ft állt rendelkezésre gyógyszer-, élelmiszer-, tűzifa vásárlására, illetve okmányok beszerzésére. A kríziskeretből 57 család részesült azonnali támogatásban.

Csoport: A településen lakók, illetve a gondozott kliensek számára az elmúlt évben több alkalommal is kínáltak csoportfoglalkozásokat, a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programokat, (pl. idősek napja, idősek karácsonyi ünnepe, Főzőklub, Kreatív klub stb.). A csoportok látogatottsága 12-45 fő között volt.

Kihelyezett ügyfélfogadások: Orosházán, a tanyagondnoki szolgálattal közösen, minden hónap első hétfőjén, 2 órában kihelyezett ügyfélfogadást tartottak Kiscsákon, melynek keretében átlagosan 5-9 fő kereste meg problémájával a szakembereket.

Prevenációs célú programok szervezése

A prevenációs munka egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése. Emellett pedig a legtöbb előkészületi, szervezési munkát is igénylő feladat.

Az intézmény igyekszik maximálisan kihasználni a társulási formában rejlő lehetőségeket.

Munkatársaik részt vesznek a különböző településeken megtartott rendezvényeken, eseményeken, kirándulásokon, szabadidős tevékenységeken.

A településeken élő, nehéz anyagi helyzetben lévő, vagy egyéb szociális hátránnyal küzdő családok gyermekei (80 fő) a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által kiírt pályázat jóvoltából az Erzsébet - tábor elnevezésű programon vehettek részt. Mindez a szülők részéről gyermekenként 1.000,- forint önerő befizetését tette szükségessé. A gyermekek utaztatásával járó költségeket több település is magára vállalta, ezzel is segítve a program sikeres lebonyolítását.

Nyolcvan gyermek táboroztatása, főképp vízparton nagy felelősség még az elhivatott segítők számára is. Napi huszonnégy órás fárasztó, de egyben rendkívül szép feladat. A csoport nagy része most először hagyta el közvetlen lakókörnyezetét, először látta a Balatont. A tábor ideje alatt a gyermekek tisztálkodására való odafigyelés, az étkeztetés, a környezet gondozottságára való nevelés is fontos szerepet kapott, hiszen ezek a feladatok a gondozott családok többségében napi szintű problémaként jelennek meg. A különböző családi környezetből érkező, szociálisan rászoruló gyermekek számára ez a tábor nyújtott egyedüli lehetőséget a nyaralásra, közös élményre.

Az év során programokat szerveztek (pl. ingyenes fürdőzés Gyopárosfürdőn, szarvasi kirándulás, Charterjáratok az ország több városába) ünnepekhez kapcsolódó játszóházakat, amelyek elsődleges célja, hogy új és maradandó élményeket nyújtsanak olyan gyermekek számára, akiknek szülei önerőből nem, vagy csak nagyon nehezen tudná ezt biztosítani. Színes, változatos programjaik a résztvevő gyermekek számára a hasznos kikapcsolódás mellett lehetőséget biztosítottak az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteik bővítéséhez, a társas kapcsolataik eredményes működtetéséhez szükséges kommunikációs, szocializációs tapasztalataik gazdagításához, szociális készségeik, képességeik fejlesztéséhez, elősegítette a társadalmi elvárásoknak megfelelő közösségi magatartásformák, szokások és normák megerősítését.

Az SOS Gyermekfaluvall közösen - a családmegtartó programok keretében - családterápiás foglalkozásokat, játszóházakat és művészetterápiára épülő tréninget tartottak a rászoruló családok számára. Az együttműködési megállapodás értelmében a program 2017-ban tovább folytatódik.

Az Egy Más jövőÉrt Alapítványuk egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenése és elterjedése kezelésére. 2016-ban az alapítvány - pályázati támogatásból - céltaláló tréninget és művészetterápiás csoportot szervezett a szerfogyasztás közelébe került, illetve a problémában érintett fiatalok számára.

Részt vettek a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, nyertes pályázati projektek szervezésében és lebonyolításában.

Fontos feladatuknak tekintették a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételüket.

Az intézmény koordinálta a szünidei ingyenes gyermekétkeztetést. Feladataik: a gyermekek kiválasztása, értesítése, Orosházán a Gyermekek- és Diákélelmezéssel való tárgyalások, jegyek kiosztása.

Orosházán, a Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzattal szorosan együtt dolgoztak, segítették egymás munkáját, közös szabadidős programokat szerveztek (pl. Mikulás futás, szabadidős programokra gyermekek delegálása).

A felnőtt korosztály számára - hiánypótló szolgáltatásként - autogén tréninget szerveztek a stresszhelyzetek kezelése, a feszültségoldás érdekében. A tanfolyam a helyi médiában is meghirdetésre került. A jelentkezők magas száma indokolja, hogy 2017-ben két új csoportot is indítson az intézmény.

4.1.2. Alapellátásban részesülők száma, a Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együtműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	21	12	50	17	1	101
Férfi	21	5	33	16	14	89
Összesen	42	17	83	33	15	190

A Család- és Gyermekekjóléti Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
	8	68	324	176	68	644

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a munkanélküliség, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele.

Gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő

gyermek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb, a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek elhanyagolása,
- tanköteles kiskorú igazolatlan hiányzása,
- magatartási problémák,
- csavargás, rossz baráti társaság,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

4.1.3. Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma) :

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	52	85
Családi-kapcsolati konfliktus	33	47
Családon belüli bántalmazás	14	14
Elhanyagolás	18	18
Gyermeknevelési	48	77
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	12	12
Magatartászavar, teljesítményzavar	13	13
Fogyatékoság	4	4
Lelki-mentális	9	38
Egyéb egészségi probléma	4	20
Foglalkoztatással kapcsolatos	-	16
Anyagi	73	118
Ügyintézővel kapcsolatos	8	56
Információkéréssel kapcsolatos	2	72
Egyéb	7	7
Osszesen	297	597

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	44
Szülők, család életvitel	5
Családi konfliktus	17
Szülő(k) betegsége	
Gyermek családon belüli bántalmazása	11

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Gyermek elhanyagolása	11
Iskolai kirekesztés, erőszak	1
Kortárs csoport negatív hatása	
Elégtelen lakáskörülmények	8
Kilakoltatás veszélye	5
Munkanélküliség	1
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	9
Aszociális/antiszociális viselkedés	12
Drogfogyasztás	3
Alkoholfogyasztás	1
Csavargás	1
Tankötelezettség elmulasztása	9
Tartós betegség	1
Fogyatékoság	1
magatartás- vagy tanulási zavar	13
Anyagi probléma	39
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	94
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	136

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családgondozás jelenti. A családgondozás a segítő kapcsolatra épül. A család gondozásának filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást nyújtó nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban - amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt - lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a család - és gyermekjóléti központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételére. A szükséglet felmerülése után a családsegítő szolgálat munkatársa írásban megkeresi a család-és gyermekjóléti központot.

A szociális segítő munka során a családsegítő szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot. Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködők jelzi a gyermekjóléti központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés jogerőre emelkedik, a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés jogerőssé válását követően a család- és gyermekjóléti központ esetszervező készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a családsegítő munkatársát is bevonja. Ha a kezelendő problémák szükségessé teszik a szociális segítő munkát továbbra is – a családsegítő munkatársa végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal.

Amennyiben a gyámhivatal a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, és ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhivatal az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatársa elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

4.1.4. Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a gyermekjóléti központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti-jogának rendezése is. Az elmúlt évben Orosháza város vonatkozásában 4 esetkezelés vált szükségessé, nem kiskorú édesanyák tekintetében.

4.1.5. Család- és Gyermekjóléti Központ feladataként kerül ellátásra a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központja végzi és koordinálja a szociális segítő munkát azoknál az ellátási területén élő, veszélyeztetett kiskorú gyermeket nevelő családoknál, ahol a családban fennálló probléma a szolgálat eszközeivel, alapellátás keretében végzett családgondozással nem volt megoldható, így hatósági beavatkozás (gyermek védelembe vétele, gyermek családból való kiemelése) vált szükségessé, vagy az állami gondoskodásból a

gyermek már visszatérhetett vér szerinti családjába, de utógondozás van folyamatban. A Központ a gondozási tevékenységet a védelembe vett vagy utógondozott gyermekeknél, valamint a nevelésbe vett gyermekek vér szerinti családjainál esetmenedzseri munkakört betöltő munkatársaival biztosítja.

4.1.6. Az észlelő-és jelzőrendszer működtetése

Az Intézmény szakmai tevékenysége során törekszik hatékonyságának érdekében a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, a jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. Ezért a jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése munkájuk egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítségük fontos feltétele.

A jelzőrendszerrel való együttműködés elősegítésének területei:

- Tájékoztatás és tájékoztatás kérése: egymás tevékenységének segítésére,
- Az igények ismeretére épülő szolgáltatási kínálat kialakítása,
- Együttműködés az esetek és a problémák mentén,
- Tanácsadás, esetkonzultáció, esetkonferencia, közös munka, fórum, szakmaközi megbeszélés

(évente 6 alkalommal).

Minden év február 28-ig a településen éves szakmai tanácskozást tartottak, ahol lehetőség nyílik a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Érkezett jelzések száma 2017-es év során:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	52	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	28	
Köznevelési intézmény	50	
Rendőrség	15	
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	22	

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	1	2
Gyámhivatal	5	
Közüzemai szolgáltatók	2	
Összesen	175	2
A jelzésekkel érintett személyek száma	154	2

2016-ban az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett a legtöbb jelzés intézményük felé. A második legtöbb jelzéssel élő szervezetek a közoktatási intézmények. Az előző évekhez képest 2016-ban több alkalommal fordult elő, hogy a lakókörnyezet hívta fel figyelmüket nehéz helyzetben élő egyénre, családra, vagy anyagi nehézségek miatt a család, rokonság valamely tagja fordult hozzájuk. A jelzést követően felkeresték a jelzett személyt, családot és felajánlották intézményük szolgáltatásait. A megtett lépésről, eredményről írásban jeleztek vissza a jelzést tevő felé.

4.1.7. Összegzés

Az elkészített beszámoló bemutatja tevékenységeik, feladataik és rendelkezésre álló feltételeik meglétét és nehézségeit. A pénzügyi, gazdasági helyzet ellenére azonban elmondható, hogy sikerült a tervezett szolgáltatásaikat és fejlesztési elképzeléseiket megvalósítani. Folyamatosan törekednek a jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni.

A jogszabályi módosítások értelmében 2016. január 1-től életbe lépő szervezeti és szakmai változásokat sikerült határidőre végrehajtani, ezért határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A következő évre vonatkozó terveik sokrétűek. Egyfelől szeretnék működésük és prevenció programjaik színvonalát megtartani, másfelől intézményük a lakosság felé képviselt arculatát és üzenetét tovább finomítani. Több segítőkész szakember dolgozik a helyi intézményben azon, hogy a rászoruló helyzetén segítsen. Mindez azonban kevés, szükség van a rászoruló motivációjára is, hogy előbbre tudjon mozdulni negatív élethelyzetéből.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

Orosházán a Kisharang Bölcsőde a város egyetlen önkormányzati fenntartású bölcsődéjeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves korig. Az intézménybe felvehető minden olyan

Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. 2016. év folyamán összesen 127 gyermek bölcsődei ellátását biztosították. Közülük hátrányos helyzetűnek 3 fő, halmozottan hátrányos helyzetűnek 2 fő, veszélyeztetettnek 12 fő minősült.

Az intézmény működéséről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ.

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 14 fő kisgyermeknevelő látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti rész munkaidőben.

Az intézmény a 2016. év júliusáig közel 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött. 2016-ban először, az óvodai beiratkozás napján nyílt napot és beiratkozást tartottak, ezzel próbálva meghonosítani a városban, hogy a szülők előre tervezve jelezhessék igénybevételi szándékukat az intézmény felé.

A bölcsőde alapfeladatán túl szabad kapacitása terhére szolgáltatásként a gyermekek egyéb napközbeni ellátását (időszakos gyermekfelügyeletet, játszóházat, só szobát) működtet, mely lehetőséggel 2016. évben közel 40 kisgyermek találkozott.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában

1 székhelyen és 7 telephelyen 524 gyermeket látnak el. Ebből 21 gyermek hátrányos helyzetű, 25 fő halmozottan hátrányos helyzetű, és 23 gyermek veszélyeztetett¹.

Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma 15.

A kistérségi gyermekjóléti központ felé 7 esetben éltek jelzéssel.

¹ *veszélyeztetettség:* olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. – A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) pontja szerinti meghatározás.

Székács József Evangélikus Óvoda gyermeklétszáma 145 fő, ebből hátrányos helyzetű nincs, halmozottan hátrányos helyzetű 3 fő. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak. 2016. évben a Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 71, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 1 gyermek. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Óvoda gyermeklétszáma 76 fő, ebből hátrányos helyzetű 15, veszélyeztetett jelenleg nincs. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 6. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Szakiskola fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma 12 fő. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 0 fő. A Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Lurkó Óvoda gyermeklétszáma: 17 fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

APRAJAFALVA Óvoda gyermeklétszáma 32. fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni továbbfejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok száma:	766 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	336 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	75 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	60 fő
az erre fordított órák száma havonta:	15 óra

Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	581 fő
ebből alsó tagozatos:	301 fő
felső tagozatos:	280 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	9 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	3 fő
Napközisek száma:	287 fő

Tanulósobára járók száma:	25 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	100 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	56 óra

Czina Sándor Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	214 fő
ebből alsó tagozatos:	119 fő
felső tagozatos:	95 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	31 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	1 fő
Napközisek száma:	113 fő
Tanulósobára járók száma: az iskolában nem működik tanulósoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	144 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	22 óra

Rákóczitelepi Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	114 fő
ebből alsó tagozatos:	60 fő
felső tagozatos:	54 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	52 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	7 fő
Napközisek száma:	86 fő
Tanulósobára járók száma:	20 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	47 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	40 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	395 fő
ebből alsó tagozatos:	185 fő
felső tagozatos:	210 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	23 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	2 fő
Napközisek száma:	237 fő
Tanulósobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	59 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	12 óra

Eötvös József Katolikus Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	367 fő
ebből alsó tagozatos:	185 fő
felső tagozatos:	182 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	35 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	2 fő
Napközisek száma:	184 fő
Tanulósobára járók száma:	24 fő

Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	56 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	43 óra

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola

Az intézményt látogatók száma:	148 fő
ebből alsó tagozat:	51 fő
felső tagozat:	74 fő
Fejlesztő óvodai csoport:	12 fő
Súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	11 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	36 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	45 fő
Napközis tanulók száma:	48 fő
ebből alsós napközis	38 fő
felsős napközis	10 fő

Korrepetálásban részesülő tanulók száma: Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-4 óra, esetenként 5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar.

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az iskolában tanuló diákok száma:	541 fő
ebből alsó tagozatos:	187 fő
felső tagozatos:	150 fő
gimnazista:	204 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	10 fő
halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	5 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	5 fő
Napközisek száma:	208 fő
Tanulósobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	82 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	40 óra
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:</i>	138 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	0 fő
1. ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
2. a veszélyeztetettség okai:-	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
3. az erre fordított órák száma havonta:	0 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiuma

Az iskolában tanuló diákok száma:	941 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	214 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	54 fő

ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	5 fő
Korrepetálásban(felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	288 fő
az erre fordított órák száma havonta:	64 óra

4.2.4. Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2015/2016-ös nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	58 fő
3-6 évesek :	724 fő
7-10 évesek:	141 fő
11-14 évesek:	110 fő
15-18 évesek:	71 fő
Ö s s z e s e n :	1.104 fő

Ebből szakértői bizottsági vizsgálat összesen: **341 fő**
(komplex gyógypedagógiai/pszichológiai vizsgálat)
- ebből iskolaérettségi vizsgálat: **49 fő**

Az összes szolgáltatások közül:

- Szülő kérésére történt: **699 fő**
- Óvoda kérésére történt: **128 fő**
- Iskola kérésére történt: **282 fő**
- Gyermekjóléti Szolgálat kérésére történt: **2 fő**
- Védőnői Szolgálat kérésére történt: **20 fő**
- Bíróság: **0 fő**

Terápiás ellátás alakulása:

- Korai fejlesztésben, gondozásban részesült: **23 fő**

1. Korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- *Komplex gyógypedagógiai terápia*- mozgás, beszéd, értelmi fejlesztés
- *Autizmus spektrum, speciális gyógypedagógiai terápia*: – autista, pervazív fejlődési zavarral küzdők fejlesztése
- *Szomatopedagógia*: – mozgássérült, mozgásfogyatékos gyermekek komplex fejlesztése
- *TSMT terápia*: - tervezett szenzomotoros tréning (Lakatos módszer) 0-3 év, 3-7 év mozgásfejlesztés
- *AYRES terápia*: - mozgásfejlesztés 0-10 év

2. Fejlesztő felkészítésben részesült: **0 fő**

3. Logopédiai ellátásban részesült: **223 fő**

4. Nevelési tanácsadás keretében nyújtott ellátások/terápiák összesen:

- Iskola előkészítő foglalkozás (tanulási nehézség megelőzése): **216 fő**

- GMP terápia (Gósy féle beszédértést, beszédészlelést fejlesztő terápia) **55 fő**
 - SZIT terápia (szenzoros integrációs terápia mozgásterápia 0-10 év) **25 fő**
 - Tanulástechnikai tréning: **19 fő**
 - Iskolai BTMN-es fejlesztés (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fejlesztése részképesség fejlesztés): **19 fő**
 - Pszichológiai terápiában (1-10 alkalom) részesült: **26 fő**
5. Tehetséggondozás: **37 fő**
6. Gyógytestnevelés, gyógyúszás: **119 fő**

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. Orosháza Város Önkormányzata az Orosházi Kórházzal kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgálatot.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása (önállóan, illetve orvossal közösen), fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2016. évben a születések száma Orosháza városban: 205 fő
(2015-ben 221 fő, 2014-ben 220 fő, 2013-ban 215 fő, 2012-ben 219 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1.369 fő
melyből 144 esetben észleltek szociális problémát.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé 63 esetben éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben:

gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség, védőoltás elmaradása.

A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

2016. évben ismertté vált gyermekbántalmazás nem történt.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, gyermekorvossal tartott tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás.

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 14 fő
Titkolt terhességek száma: 0 eset

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely mozgásszervi, és vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezik, lebonyolítják a kötelező védőoltások beadatását. Visszatérő módon szembekerültek azzal a problémával, hogy a szülők ellenzik a védőoltások beadatását. Ezt nagyban gerjesztik az interneten megjelenő negatív hangzatú cikkek.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2016/17. tanévben 127-ből 81-en éltek, mely 63.7 %-os oltottságot jelent.

4.3. Gyermek átméleti gondozása

Ezen gondozási forma keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni.

A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, az alapjául szolgáló ok fennállásáig, legfeljebb 12 hónapig tart.

2016. évben Orosházáról gyermek nem került átmeneti gondozásba vételre.

4.3.1. Szociális- és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthona Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

A Gyvt. 94. §-a előírja 20.000 állandó lakos felett a gyermekek átmeneti otthonának, 30.000 lakos felett a családok átmeneti otthonának létrehozását és működtetését, kötelező jelleggel. Ezen jogszabály 96. § (1) bekezdése rendelkezik arról, miszerint az önkormányzat kötelező feladatainak ellátási szerződés útján is eleget tehet. Minderre tekintettel az Önkormányzat ezen ellátási kötelezettségét a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosította éveken keresztül. Az ellátási szerződés fenntartásának felülvizsgálata 2016. évben megtörtént, melynek eredményeként az megszüntetésre került jogszabályi kötelezettség hiányában.

Mivel az Intézmény által nyújtott szolgáltatásokat orosházi lakosok is igénybe veszik, illetőleg a város szociális ellátórendszerében is jelentős szerepet tölt be, így 2016. évben bruttó 225.000,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült Orosháza Város Önkormányzatától.

A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője. Erre akkor kerülhet sor, ha ezen elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőtől.

2016. évben 4 orosházi család kérte elhelyezését, összesen 7 felnőtt és 12 gyermek.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

5.1. A 2016-os évben az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál felügyeleti szerv által végzett ellenőrzés 1 esetben zajlott.

A Békés Megyei Kormányhivatal – mint megyei működést engedélyező I. fokú hatóság – a háromévenkénti, hivatalból megindítandó hatósági ellenőrzését, a 2016. évi hatósági ellenőrzési tervének megfelelően, 2016. július 28. napján elvégezte.

A vizsgálat eredménye szerint a személyi és a tárgyi feltételek a biztosítottak. Az ellátotti dokumentáció megfelelően vezetett.

Az ellenőrzés tapasztalatai, a gyermekek iratanyagának vizsgálatát követően az ellenőrző hatóság a következőkre hívja fel a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak figyelmét:

A szakmai, módszertani ellenőrzés megállapítja, hogy az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat által biztosított szakmai munka a település igényeihez illeszkedő. A szakemberek kompetenciájának, elhivatottságának és együttműködési készségének eredményeként az intézményt a települési önkormányzatok is elismerik, javaslataikat meghallgatják.

A gyakorlatban a szakmai feladatellátás a Szakmai Programban és mellékleteiben leírtakon felül megvalósul. A szolgáltatás még magasabb színvonalú ellátása érdekében a szakvéleményben megfogalmazott javaslat beépítése ajánlott, azaz a protokollnak megfelelően kell kiegészíteni a szakmai programot.

5.2 SOS Gyermekfalú Orosháza

A tavalyi évben egy szakmai ellenőrzés volt a Gyermekfaluban. Az ellenőrzést a Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala végezte.

A kormányhivatal által végzett ellenőrzése során nem tárt fel hiányosságokat.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálata által évente megrendezésre kerülő gyermekvédelmi tanácskozáson a szakemberek részéről a következő javaslatok hangoztak el, melyek megvalósításával javítani lehet a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát.

A gyermekvédelmi munka fejlesztése érdekében kiadványok, dokumentumok, illetve elektronikus hírlevél megjelenését javasolják.

Jelentős hiányosságok mutatkoznak a szolgálat látókörébe kerülő szülők nevelési attitűdjénél, így annak formálása érdekében szülők klubjának életre hívása célszerű óvodákban, iskolákban.

A nehéz szociális helyzetben élő gyermekek részesüljenek kirándulási lehetőségekben.

A magatartás, és viselkedési problémákkal küzdő gyermekek számának visszaszorítása érdekében valamennyi oktatási intézményben az iskola pszichológus alkalmazása megfelelő óraszámban javasolt.

6.2. SOS Gyermekfalú Orosháza célul tűzte ki:

- Szándékuk aktívan és az érintettekkel egyeztetve hozzájárulni Orosháza szakmai életéhez szakmai rendezvényekkel, képzésekkel, folyamatos szakmai párbeszéddel
- Szándékuk aktívan hozzájárulni Orosháza közösségi-kulturális életéhez az integráció jegyében a rendezvényeikkel
- Szándékuk olyan életrevaló fiatalokat továbbengedni az életútjukon, akik építő tagjai Orosháza közösségének és e céljuk érdekében olyan partnerkapcsolatokat építenek ki intézményekkel, cégekkel, amelyek révén a fiatalok minél nagyobb számban helyben tudnak élni és munkát vállalni

6.3 Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2016-ban elfogadta az **Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiót**, mely reményeink szerint tovább erősíti a gyermekjogok érvényesülését településünkön, és a gyermekek, fiatalok részvételét a közéletben, saját sorsuk alakításában.

VII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2016. évben 9 esetben 13 fő fiatalkorú, 2 esetben 3 gyermekkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett kellett lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény elkövetése esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek, így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe az új Büntetőtörvénykönyv, melynek 2013. július 1. hatályba lépése óta 5 bűncselekmény típus elkövetése esetén elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés, és a halált okozó testi sértés, a rablás és kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Szabálysértés esetén a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok, így nem szabható ki helyszíni bírság, feljelentés sem foganatosítható.

Az elmúlt évben a hatóság összesen 19 esetben indított fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt eljárást:

Év	Gyermekkorú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2016.	6	Lopás (4) Szándékos rongálás (1) Valótlan bejelentés (1)	19	Lopás (13) Rongálás (1) Rendzavarás (4) Garázdaság (1)
2015.	0	-	5	- tulajdon elleni, - rendzavarás, - garázdaság
2014.	4	- telefonlopás, - bolti lopás, - orgazdaság, - garázdaság, (alkoholos befolyásoltság)	26	- kerékpárlopás, - bolti lopás, - alkalmi lopás, - garázdaság, - rendzavarás, - rongálás, - eltiltás hatálya alatti vezetés

A fiatalok által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évben – 2015. évhez képest - jelentős mértékben megnőtt az ismertté vált esetek száma.

Ennek ellenére továbbra is kijelenthető, hogy az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalok által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

7.2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

Kijelenthető, hogy a gyermekkorúakra inkább a kisebb súlyú, sok esetben „gyermekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés.

7.3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalok körében:

A fiatalok — azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok — esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalok a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalokkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

Egyes közlekedési szabálysértések esetében azonban a jogszabály lehetővé teszi más szankciók alkalmazását is, pl. a járművezetéstől eltiltást. Ezzel a lehetőséggel többnyire éltek is, amennyiben az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt szükséges, vagy ha ez várhatóan biztosítja a kellő visszatartó hatást. A vezetéstől eltiltás időtartama súlyosabb szabályszegés esetén akár 12 hónap is lehet. Ebben az esetben csak úgy kaphatja vissza a jogosítványát, ha újból vizsgán vesz részt. Az elmarasztaló határozatokat kézbesítjük a fiatalok elkövető törvényes képviselőinek, azaz a szülőknek is.

A 2012. évi II. törvény hatályba lépése óta a vagyon elleni jogsértések esetében a kárérték felső határa **20.000.- Ft-ról 50.000.- Ft-ra változott.**

A törvénymódosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalokkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiataloknak (és megjegyzem a felnőtt

korúak számára is) komoly visszatartást jelent az, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is "börtönbe" lehet kerülni.

7.4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat körében a kapitányság közbiztonsági állománya feltérképezte - és folyamatosan figyelemmel kíséri - a családon belüli erőszakkal érintett vagy veszélyeztetett családokat.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a rendelkezésükre álló adatok szerint összesen **250 veszélyeztetett családot** tartanak nyilván, Orosházán 98 veszélyeztetett családot.

A családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény miatti bejelentésre minden esetben haladéktalanul intézkedtek a szolgálatban lévő rendőrök.

Jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtek a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, továbbá a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívták a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására. Az érintettek tájékoztatása rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségeikről minden esetben megtörtént.

Az intézkedések jellemző helyszíne a magánlakás, néhány esetben közterület. Az elmúlt évben 74 esetben magánlakásban, míg 15 esetben közterületen került sor rendőri intézkedésre.

A családon belüli erőszak számszaki adatai a végrehajtott állomány csoportosítása szerint a következőképpen alakultak:

Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezésével	Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezése NÉLKÜL
8	9
Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenléte nélkül)	
26	
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. bü. eljárás kezdeményezése	Adatlap elküldésével
0	7
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenléte nélkül)	
39	

Családon belüli erőszak miatt a kapitányság területén összességében 89 bejelentés történt. A bejelentések közül 24 esetben — mivel a történeteknek részese kiskorú is volt — adatlap megküldésével tájékoztatták a gyámügyi szerveket.

A bekövetkezett események kapcsán magánindítványt 7 esetben (6 könnyű testi sértés, 1 zaklatás) terjesztettek elő.

A rendőrkapitányság illetékességi területén a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények közül az alábbiak miatt kezdeményezték büntető eljárást:

Testi sértés	6
Zaklatás	1
Szexuális erőszak	1
Rongálás	1

A családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény elkövetése miatt az alábbi intézkedéseket kezdeményezte:

Előállítás	35
Biztonsági intézkedés	8
Rendzavarás miatti szabálysértési feljelentés	24
Garázdaság miatti szabálysértési feljelentés	37

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések során megállapítható, hogy többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégszik azzal, ha a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri intézkedés, illetve annak elmaradása, szakszerűtlensége, továbbá törvényességét kifogásoló bejelentés az érintettek részéről nem érkezett.

Az erőszakos magatartások hátterében mintegy 70-75 %-ban lelhető fel az alkohol hatása és mintegy 25-30 %-ban anyagi körülmények játszanak szerepet.

7.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2016. évben 19 esetben, 27 fő ellen rendelt el nyomozást, visszaélés kábítószerrel bűncselekmény miatt 11 esetben, 17 fő ellen, illetve új pszichoaktív anyag kínálásával és átadásával elkövetett visszaélés vétsége gyanúja miatt 8 esetben 10 fő ellen. Az eljárások során 7 esetben azt lehetett megállapítani, hogy a büntetőeljárás

tárgyát képező lefoglalt anyagok egyike sem minősült kábítószernek, vagy új pszichoaktív anyagnak, ezért tartásuk, fogyasztásuk nem bűncselekmény, 3 esetben pedig a csekély mennyiségű új pszichoaktív anyag birtokolása nem bűncselekménynek, hanem szabálysértésnek minősül.

Év	Eset	Fő	Ebből fiatalkorú
2016	19	27	2
2015	0	0	0
2014	11	19	12
2013	6	26	1
2012	26	29	0

Ezzel kapcsolatban ki lehet jelteni, hogy korábban a kábítószer-fogyasztók egy része áttért az ún. „designer” drogok használatára, melynek következtében a klasszikus, ismert kábítószeres fogyasztása visszaesett.

A különféle „designer” drogok nagy része a határozott jogszabály alkotási próbálkozások ellenére - legálisan beszerezhető, és így tartásuk nem minősül törvényellenesnek, másfelől pedig a beszerzési árak is lényegesen alacsonyabbak a hagyományos drogokénál.

A „designer” drogokkal kapcsolatos problémák a következők:

- Ezek az anyagok, szerek is különféle kábító, bódító hatást eredményező, többségében szintetikus vegyületekből állnak.
- A vegyületek összetételét az azokat előállítók - főként távol-keleti laboratóriumok - folyamatosan módosítják, így eltérjenek jogszabályban tiltott vegyületektől. Összetételüket a tiltólistára történő felkerülésükkel egyidejűleg azonnal megváltoztatják.
- Módosítások következtében azok egyre jobban eltérnek az ismert szerek hatásmechanizmusától, egyre kevésbé „hasonlítanak” az eredeti vegyületekhez, így egyre több, egyre kiszámíthatatlanabb mellékhatásuk lesz.
- Fogyasztásuk, és annak körülményei a tiltott, törvényellenes szerekhez hasonló módon történik, de mivel a fogyasztók is tisztában vannak azzal, hogy tevékenységük nem illegális, ezért sokkal bátrabban, nyíltabban és egyre „szemtelenebbül” fogyasztják.

A „designer” drogok közül a leggyakrabban a „biofű”, vagy „HERBÁL” néven emlegetett szereket fogyasztják, amelyek különféle fajtái szintén legálisan, az interneten keresztül is beszerezhetőek.

Fogyasztásuk úgy történik, hogy gyakorlatilag bármilyen száraz növényt, vagy dohányfűt átítatnak feloldott „designer” vegyszerrel, majd szárítás után cigarettaként szívják, pl. fogyasztás után változatosan, egyénekenként is eltérően hatnak, de egyértelműen bódító, tudatmódosító jellegű a hatás.

Egyes esetekben eszméletvesztést, paranoid tüneteket, súlyos kommunikációs zavart, emlékezetkiesést stb. okoznak.

A fogyasztó egészségügyi ellátása is nehézségekbe ütközik, elsősorban a vegyszer ismeretlen összetétele, másfelől a betegek gyakori kommunikációképtelen állapota következtében. Emiatt az orvosi ellátás gyakran kizárólag a tüneti kezelésre tud korlátozódni.

A rendőrség a „designer” drogok esetén is ugyanazt teszi, mint egyébként, vagyis minden drogfogyasztóval szemben megindítja a nyomozást, és a vegyészszakértő vélemény függvényében döntünk a büntetőeljárás folytatásáról, vagy befejezéséről.

A kábítószer-fogyasztás elleni küzdelemmel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az társadalmi feladat, melynek megoldásában a rendőri eszközök és lehetőségek önmagukban nem elegendők.

Orosháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy az évek óta hasznosan és sikeresen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum mellett is számos jó példát lehet említeni az önkormányzati és civil szervezetek hatékony és elkötelezett megelőző tevékenységére. Rendkívül fontos ez, mert elengedhetetlen, hogy a gyermekek, pedagógusok, szülők legyenek tisztában a kábítószeres egészségromboló hatásaival, a megelőzés, gyógyítás lehetőségeivel.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset 2016. évben sem történt.

7.6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

Megelőzési tevékenységük kapcsán el kell mondani, hogy a 2015/2016. tanévtől Kis Rozália r. fhdgy. és Juhász Nagy Szilvia r. ftör. végezte a **D.A.D.A. Program** oktatását.

Az ELLEN-SZER Program oktatása a 2015/2016-os tanévben szünetelt. Madarász Géza ny.r. alezredes visszatéréseivel a 2016/2017.-es tanévben újra indult.

A hatékony gyermekvédelmi hálózat működtetése érdekében az Orosházi Rendőrkapitányság a gyermekvédelmi hatáskörrel bíró szervekkel folyamatosan, kiváló munkakapcsolatban működött együtt a 2016. évben is.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján került összeállításra.

8.1. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális- és Fejlesztő Központ Családok Átmeneti Otthona

Az Otthonban anyagi okokból vagy párkapcsolati erőszak miatt lakhatásukat veszített családoknak nyújtanak menedéket. Az ország egész területéről fogadják a kiskorú gyermekeket nevelő családokat: az itt töltött maximum egy + fél év alatt a szülő(k) és a gyermekek családként együtt maradva kapnak valódi esélyt a továbblépésre.

Az Otthon minden esetben a bajba került családok helyzetét alaposan megismerve, a változás érdekében velük kölcsönösen együttműködve nyújt segítő kezet és esélyt a továbblépéshez.

Az elérendő cél, hogy átmenetileg az Otthonban élő családok minden

segítségét megkapjanak a társadalomba való visszailleszkedéshez, melyhez komplex támogatásban részesülnek az intézménybe érkezésüktől új, önálló életvitelük kialakításáig.

A biztonságos lakhatáson túl az Otthon munkatársai többek között a gyermekeknek nyújtott fejlesztő programokkal, iskolán kívüli felzárkóztatással és közösségi programokkal, valamint a szülők számára biztosított életvezetési, munkaerő-piaci, jogi, illetve pszichológiai tanácsadással segítik a családok fenntartható önállóságának kialakulását, mentális helyreállítását, megerősödését.

Indokolt esetben az Otthon elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók elhelyezéséről.

A szegénység elleni küzdelem leghatékonyabb eszközének a munkaerő-piaci programokat tartják, így nemcsak az álláskeresésben segítik a munkanélkülieket, hanem arra is felkészítik őket, hogy élni tudjanak a lehetőségekkel a munka világában.

Pályázat útján igénybe vehető úgynevezett kiléptető házakat üzemeltet, melyek hiánypótló segítséget jelentenek az önálló élet megteremtésében.

A különböző segítségnyújtásokat és szolgáltatásokat összesítve 2016. évben 10.178 esetben nyújtottak támogatást.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete

Az egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Tagjai a Városi Szociálpolitikai Kerekasztalnak. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek.

A Petőfi Művelődési Központ minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2016-ban 185 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Napi szinten szállítanak péksütemény, kenyér és zöldség-gyümölcs adományokat a Tesco élelmiszermentés program keretében. E tevékenységgel mind az orosházi, mind pedig a környező települések rászorulóit is részesülnek rendszeres segítségben.

Jelenlegi Egyesületi Házukban - az önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda felújított épületében - számos programot valósítottak meg, (családi nap, szalonnasütés, adventi készülődés, közgyűlés) 2016-ban 25 éves évfordulóját ünnepelte az egyesület.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF):

Városunkban a KEF 2001-től működik, tevékenységében a drogprobléma megelőzésében, illetve kezelésében érintett helyi intézmények, szervezetek vesznek részt. A KEF értekezletek keretében egyeztetések zajlottak az intézmények képviselőivel a szenvedélybetegségeket, az egészségfejlesztést érintő pályázatokról, illetve a tagszervezetek által szervezett programokról.

A KEF feladata, hogy koordinálja a városi drogstratégia megvalósítását. A

különböző szervezetek főként szabadidős programokkal kapcsolódtak be a preventív tevékenységbe. Ezek közül az Extrém sportnap, a táncmaraton, a Foci kupa, a rendhagyó szülői értekezletek, a művészetterápiás csoportok, táboroztatás, kirándulások, egészségnevelési előadások és rendezvények, a dohányzás megelőzési programsorozat emelhetők ki.

A veszélyeztetett korosztály számára az általános, illetve a középiskolákban évek óta működő D.A.D.A., illetve az ELLEN-SZER program nyújt további segítséget.

A koordinációra irányuló pályázat keretében szakmai kerekasztal megbeszélések zajlottak a hatékony drogprevenzióról és az egészségnevelésről. A városban tevékenykedő szakemberek egészségfejlesztő módszereket bemutató konferencián és tapasztalatcsere látogatásokon is részt vehettek.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó foglalkozásokat tartott (pl.: egészségnapok), valamint eseti bulisegély szolgáltatást működtetett. Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szinten folytatott megkereső programok, bulisegély) során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

Kontaktra lebontott statisztika: (2016-os év)

12-13 éves	22
14-16 éves	457
17-18 éves	785

8.5. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa

Az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa Orosházi Terület Orosházán folyó munkája folyamatos volt.

Az ellátást két területen végezték, az SOS Gyermekfalu Program Orosháza, illetve az SOS Családmegerősítő Program keretében.

Az ellátást nyújtó SOS Gyermekfalu Program Orosháza bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a nemzetközi SOS Gyermekfalu szervezet (SOS-Kinderdorf International) részeként gondoskodik a vérszerinti

családjukból kikerült gyermekek, fiatalok gondozásáról, neveléséről.

Tavalyi évben legfontosabb feladatuk a Battonyáról átköltöztetett gyermekfalú Orosháza városába történő integrálódása volt. Együttműködések kialakítása a helyi szervezetekkel, iskolákkal, önkormányzattal, helyi civil szervezetekkel és természetesen a hatósággal. Fontosnak tartották az orosházi programokba való bekapcsolódást is.

A gyermekeket az integrált gyermekfaluban levő családi házakban, az SOS tulajdonában lévő háztartásokban és saját ingatlanban is nevelik az erre a feladatra hosszútávon vállalkozó nevelőszülők. Emellett még öt, saját háztartásban működő nevelőszülő alkalmazását is célul tűzték ki.

Az SOS-Gyermekfalú Magyarországi Alapítványa által működtetett SOS Gyermekfalú Orosháza Nevelőszülői Hálózata határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik.

Létszám, egyéb statisztikai adatok

2016. december 31-én, az elhelyezésre került gyermekek száma összesen 62 fő volt. Ideiglenes elhelyezéssel nevelt fiatal nem volt, nevelésbe vett 54 fő, utógondozói ellátottként 8 fő nevelkedik a családokban. A családonál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 19 fő különleges szükségletű. A 12 családból 11-ben volt különleges szükségletű fiatal.

Közoktatásban résztvevők megoszlása

A gyermekfaluban nevelkedők közül 3 fő bölcsődébe járt, 9 fő óvodás, speciális általános iskolába járt 9 fő, normál tantervű általános iskolába járt 22 fő, speciális szakiskolába járt Magyarbánhegyesre 2 fő, Békéscsabára 1 fő. Szakmát tanult 13 fő. Egy fő utógondozói ellátott a gyermekével nevelőszülőnél élt.

A Békés megyei illetékességű gyermekeinkről (az ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák)

2016. év december 31-én **Békés megyéből** összesen 55 fő került elhelyezésre. Ebből nevelésbe vett 48 fő, utógondozói ellátott 7 fő, ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú nem volt. A kiskorúakból mindösszesen különleges szükségletű ellátottak száma 18 fő volt. Összesen 14 testvérsor nevelkedik a gondozásukban, ebből 5 kettes testvérsor, 6 hármass testvérsor, 2 négyes testvérsor, 1 ötös testvérsor és 14 fő pedig testvér nélkül nevelkedik családban.

Kor szerinti megoszlásban a gyermekek aránya a következő:

0-3 éves:	6 fő, ebből 2 fő lány és 4 fiú
4-5 éves:	5 fő, ebből 3 lány és 2 fiú
6-13 éves:	21 fő, ebből 12 lány és 9 fiú
14-17 éves:	16 fő, ebből 6 lány és 10 fiú
18 év feletti:	7 fő, ebből 7 lány

A 2016-os évben a Békés megyei illetékességű gyerekek és fiatal felnőttek közül 1 fő utógondozói ellátott kezdte meg önálló életét. A vele nevelőszülői gondozásban lévő kisleányával költöztek saját házukba Orosházán. Öten kerültek más nevelőszülői hálózatban nevelőszülőkhöz, ebből egy leányanya

fiúgyermekével a vérszerinti családhoz közelebb. Egy négyes testvérsor - 1 leány és 3 fiú - pedig szakértői vélemény alapján távozott tőlük.

A tavalyi évben egy korábban náluk nevelkedő fiatalot fogadtak vissza utógondozói ellátásba, aki áldott állapotban érkezett hozzájuk, így közben megszületett gyermeke is gondozásba került. Még egy csecsemőt fogadtak, két gyermeket saját családjából emelt ki és helyezett el náluk a gyámhivatal, míg egy kettes és egy hármastestvérsort, illetve egy fiatalot más hálózat nevelőszülőjétől fogadtak be.

Nevelőszülő váltásra a tavalyi évben nem került sor.

Egy utógondozott távozott ismeretlen helyre, ő szerencsésen megkerült.

Gondozottjaik a Gyermekfaluban szervezésében heti, esetenként napi rendszerességgel járnak, járhatnak különböző korrepetálásokra, német, angol, illetve matematika tantárgyból.

Különleges szükségletű gyermekeik az iskola szervezésén kívül egyéni fejlesztésekben részesülnek, fejlesztő pedagógus és logopédus szakemberek támogatásával, heti egy alkalommal.

Az SOS sztenderdek értelmében minden gyermek esetében készült egy **egyéni fejlesztési terv**, melyet negyedévente aktualizált a gyermek bevonásával (figyelemmel az életkorára) a nevelőszülői tanácsadó és a nevelőszülő. Így rendszeresen nyomon követésre kerültek és kerülnek a gyermek, illetve a fiatal egyéni célkitűzései, érdekei és képességei.

Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek)

Az orosházi integrált SOS Gyermekfaluban egész évben közel állandó létszámmal biztosította a zavartalan feladatellátást. 2016. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

9 fő nevelőszülő (ebből 2 fő saját háztartásban)

3 fő nevelőszülő (3 fő nevelőszülő párként)

7 fő helyettesítő nevelőszülő

3 fő családsegítő (megbízási szerződéssel)

1 fő szakmai vezető

2 fő nevelőszülői tanácsadó

1 fő pszichológus

1 fő pénzügyi és működtetési vezető

1 fő asszisztens

1 fő gyermekvédelmi ügyintéző

A gyermekek számára 2016-ban is számos **szabadidő programot** szerveztek. Az életkorukat figyelembe véve az év során a gyerekek számára több táborozási lehetőség is biztosított volt. Az óvodás és a középiskolás korosztály belföldön töltött két hetet, míg az általános iskolások az olaszországi nemzetközi SOS-táborban töltötték három hetet a nyár folyamán.

Az ellátást nyújtó SOS Családmegerősítő Program bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

A program előnye, hogy gyorsan és testreszabottan tud reagálni a családok segítése során, sokoldalú és magas minőségű szolgáltatás tud nyújtani. Támogatóik és kapcsolatrendszerük révén a szolgáltatásaik relatíve olcsóbbak. Munkájuk során eddig is és ezután is törekednek a párbeszédre, együttműködésre minden ellátó intézménnyel, szervezettel a párhuzamos gondozás elkerülése érdekében.

- **Küldetésük:** megerősíteni a családokat, hogy szilárd és biztonságos otthont nyújtsanak gyermekeiknek.
- **Elérendő cél,** hogy a családok fejlődjenek gyermekeik jövőjének tudatos megtervezésében, kitorjjenek a rászorultsági csapdából, önellátóvá váljanak. Gyermekeik életkezdési esélyei javuljanak, életrevaló, felelősségteljes emberekként kezdjék felnőtt életüket.
- **Családmegtartó szolgáltatásokat nyújtanak:** komplex szociálpolitikai, szociális munka és (család)terápiás beavatkozások együttesét jelenti egyedi szükségletekhez igazodva, ugyanakkor közösségi színtereken is megerősítve.
- **Biztonságos környezetet teremtenek,** amelyben a családjuk kimondhatják nehézségeiket és aggodalmaikat és formálhatják terveiket.
- **Prevenációs szolgáltatás:** a Családmegerősítő program megelőzi a nehézségekkel küzdő családok széthullását.

A program 5 fő szintből áll:

- 1) **Materiális szint:** adományok biztosítása a résztvevő családok számára, időszakos krízissegélyezés
- 2) **Egyéni szint:** egyéni tanácsadás, fejlesztő foglalkozások szülőknek és gyermekeknek egyaránt
- 3) **Családi szint:** családi konzultáció, családterápia, szülő-gyermek csoportok, családlátogatások havonta egyszer
- 4) **Közösségi szint:** tematizált csoportfoglalkozások, készségfejlesztés, gyerekeknek csoportos foglalkozások, önségítés beindítása
- 5) **Szakmai szint:** szakmai fórumok, szociális szemináriumok, előadások szervezése a partnerkapcsolatok erősítésére

Eddigi tevékenységeik a számok tükrében:

Orosháza „FS Program”, azaz „Family Strengthening” Család-megerősítő program az elmúlt (16hónap):

- 215 családlátogatási alkalom (7 családlátogatás/30 család),
- 4 település,
- 84 művészet és biblioterápiás alkalom,
- 16x1,5 óra szülői csoportfoglalkozás.
- 12x1 óra tini csoportfoglalkozás,
- 18x20 (360) alkalom egyéni terápia gyerekeknek,
- 8x25(200) alkalom egyéni terápia szülőknek.
- 2x10 családterápiás alkalom,

- 24 órányi jogi tanácsadás,
- 3 nyári tábor 15 gyerek számára,
- Balatoni 1 hetes kirándulás 5 családnak,
- Közös Karácsony és Mikulás.
- Közös mese a békéscsabai moziban,
- Közös színház 8 családnak (Diótörő).
- Ruhaosztás 7 alkalommal.
- Bútor-adományok eljuttatása 15 családnak
- Kb. 50 kríziscsomag (gyógyászati segédeszközök, tüzelő, pénz, élelmiszer)
- Egy napos családi kirándulás: szegedi vadaspark
- Gyermeknap rendezvény- Ravasz Tanya
- Pályaválasztási nap Budapesten

IX. ÖSSZEGZÉS:

A gyermeki jogokról szóló New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény 3. Cikk 1. pontja megfogalmazza, hogy „a szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és törvényhozó szervek minden, gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe.”

A Tisztelt Képviselő-testület elé tárt beszámoló is tükrözi, Orosháza városában a gyermekek védelme érdekében életre hívott intézményrendszer a fenti rendelkezés szellemében, hatékonyan, kellő összefogással, átláthatóan működik, s működött 2016. évben is.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Bogárné Kiss Ildikó Egységes Szociális Központ intézményvezetője,
 Halustyik Éva az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat vezetője, KEF titkára,
 Czecher Péter rendőr alezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető
 Orosháza Város Rendőrkapitánysága,
 Balogh Zoltánné Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona vezetője,
 Benedek Szilvia Nagycsaládosok Egyesülete,
 Mokcsayné Kovács Anikó Védőnői Szolgálat vezetője,
 Kálmán László Mi-Értünk Egyesület Kontakt-pont Orosháza,
 Motyovszki Edit a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény vezetője,
 Farkas Attila SOS Gyermekfalvak Magyarország,
 Közoktatási, köznevelési intézmények,
 Vargáné Szluka Izabella az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti és Szociális Csoportvezetője,
 Dénes Tünde az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Általános Igazgatási csoportvezetője.

Az előzőekben foglaltakra tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslat elfogadásra:

HATÁROZATI JAVASLAT

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2016. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Kovács György irodavezető a Képviselő-testület határozatának a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya felé történő továbbításáért

Határidő: 15 nap

Orosháza, 2017. május 16.

Dr. Horváthné dr. Barta Edit
jegyző